

Testen van voorlichtingsmateriaal

Hoe doe je dat?

Samen voor gelijke
kansen op gezondheid

Inhoud

Inhoud	02
Inleiding	03
Testen doe je met mensen	03
Opzet testen	03
Testmethode	04
Afbeelding testen	04
Tekst testen	04
Testen of afbeeldingen en tekst bij elkaar passen	04
Testen van vormgeving	05
Vragen om algemene adviezen	05
Zelf aan de slag	05
Meer informatie	05

Dit document is **interactief**. Klik op de hoofdstukken in de inhoudsopgave en je gaat naar de pagina die daarover gaat.

Ook heeft het document **bladwijzers**. Klik in Adobe Acrobat rechtsboven op dit icoon Klik daarna op de hoofdstukken en lees op deze manier dit document.

Inleiding

Het beschikbare informatie- en voorlichtingsmateriaal is voor 3 miljoen mensen in Nederland niet begrijpelijk genoeg. Voor hen maakt de informatie onvoldoende duidelijk wat ze moeten doen na het lezen, bekijken of beluisteren ervan. Het is belangrijk dat materialen als vragenlijsten, websites, folders en brochures toegankelijk zijn voor iedereen. Oók voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven, het interpreteren van abstracte informatie, of voor mensen met Nederlands als tweede taal.

Testen doe je met mensen

Bij het ontwikkelen van begrijpelijk materiaal staat testen centraal. Een testtraject begint met het herschrijven van de materialen in begrijpelijke taal en met het maken van begrijpelijk beeld. De volgende stap is het voorleggen van de materialen aan mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. We werken vaak samen met Stichting ABC Taalambassadeurs. De taalambassadeurs zijn opgeleid om naar teksten te kijken met de bril van mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Wat ze met elkaar delen is dat ze tot voor kort zelf ook moeite hadden met lezen en schrijven.

Opzet testen

Voor een testronde testen we met 4-5 testdeelnemers in een 1-op-1 setting. We waarborgen zo een veilige omgeving voor de testdeelnemer en halen kwalitatieve data op. Bij Pharos is het mogelijk dat de opdrachtgever aanwezig is bij het testen. We raden dit ook aan vanwege de grote meerwaarde in de begripsvorming over communicatie met mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Het is vaak een eyeopener. We bereiden de test goed voor. We stellen een testscript op en werven testdeelnemers. Het testscript bespreken we voor het testen met de opdrachtgever.

Testmethode

Het testen bestaat uit de volgende onderdelen:

1

Afbeelding testen

Begrijpelijke materialen bevatten ook afbeeldingen. Als de tekst en het beeld hetzelfde vertellen zorgen ze samen voor meer begrip.

Stap 1 bij het testen is het voorleggen van de beelden zonder de begeleidende tekst daarbij. Hierdoor is te achterhalen wat de testdeelnemers in de beelden zien, zonder dat de tekst het al verklapt.

2

Tekst testen

Laat testdeelnemers eerst de tekst voorlezen. Zo wordt duidelijk welke woorden moeilijk te lezen zijn, wat aangeeft dat deze woorden waarschijnlijk te moeilijk zijn. En door het voorlezen test je ook de zinsconstructie, omdat je hoort waar een zin wordt opgedeeld en waar een klemtoon wordt gelegd.

Het voorlezen maakt nog niet duidelijk of de tekst ook begrepen is. Daarna vraag je om de tekst in eigen woorden terug te vertellen. Zo weet je of de testdeelnemer de bedoelde boodschap ontvangen heeft. Eventueel kun je de testpersonen direct alternatieve tekst-suggesties voorleggen om te weten welke formulering beter is.

Blijkt de tekst niet goed begrijpelijk, dan kunt u de testdeelnemers om advies vragen. Vaak kennen zij een begrijpelijker woord of hebben ze een andere oplossing.

3

Testen of afbeeldingen en tekst bij elkaar passen

Als derde stap vraag je of afbeeldingen en tekst bij elkaar passen, want het is belangrijk dat de afbeelding en de tekst hetzelfde vertellen. Ook hier kun je de testdeelnemer advies vragen voor verbeteringen.

4

Testen van vormgeving

De vormgeving draagt ook bij aan de begrijpelijkheid. Vraag dus ook daarnaar, bijvoorbeeld wat vindt u van de lettergrootte, wat vindt u van de kleuren, etc.

5

Vragen om algemene adviezen

Aan het einde vraag je nog naar algemene tips om het materiaal beter te maken. Tot slot kun je de testpersoon eventueel nog vragen om een cijfer te geven aan het materiaal en te vertellen hoe u de volgende keer een hoger cijfer kunt halen.

Zelf aan de slag

Wil je weten of jouw materiaal begrijpelijk en toegankelijk is voor iedereen? Dan kun je zelf aan de slag met de [Checklist toegankelijke informatie](#) of het [Voorlichtingsmateriaal BeoordelingsInstrument \(VBI\)](#).

Pharos heeft ook een [methodiek voor de ontwikkeling van begrijpelijke medische informatie in woord en beeld](#). Deze methodiek beschrijft alle stappen om tot begrijpelijk materiaal te komen, waaronder ook adviezen voor begrijpelijk schrijven en begrijpelijk beeld maken. Deze methodiek heeft ook een apart, uitgebreid hoofdstuk over testen.

Meer informatie

Wil je meer informatie, of ondersteuning bij het begrijpelijk maken van jouw materialen? Neem dan contact op met één van onze adviseurs.

Colofon

Auteurs: Maartje Vogelaar (Pharos) en Natascha Huijser van Reenen (Pharos)

Vormgeving: Yvonne van der Velden (Pharos)

Datum: juli 2026